

PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCINIS MECHANIZMO (PADKM) TAIKYMAS

Muitinės departamento veiklos priežiūros ir netarifinių priemonių kontrolės skyrius
Vyriausioji specialistė
Kristina Lindišytė

MUITINĖS TERMINŲ APŽVALGA

- **Importas** - išleidimas į laisvą apyvartą, kaip nustatyta 2013 m. spalio mėn. 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 (toliau – **SMK**) 201 str. arba laikinas įvežimas perdirbti, po kurio perdirbtos prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą SMK 256 str.;
- **Importuotojas** - asmuo arba įmonė, kuri įveža prekes į šalį iš užsienio, atsako už muitinės formalumų atlikimą, mokesčių sumokėjimą ir prekių atitiktį vietos teisės aktams;
- Teritorijų, kurios sudaro **ES muitų teritoriją**, sąrašas pateiktas SMK 4 str.;
- **Muitinės deklarantas** – SMK 5 str. 15 p. punkte apibrėžta, kad deklarantas – asmuo, pateikiantis muitinės deklaraciją, laikinojo saugojimo deklaraciją, įvežimo bendrąją deklaraciją, išvežimo bendrąją deklaraciją, reeksporto deklaraciją arba pranešimą apie reeksportą savo vardu, arba asmuo, kurio vardu tokia deklaracija arba pranešimas yra pateikiamas
- **Įgaliotas PADKM deklarantas (importuotojas arba netiesioginis atstovas)** asmuo, kurį pagal 17 straipsnį įgaliojo kompetentinga institucija.
- **Trečioji valstybė** – šalys, kurios nėra ES narės;
- **Kilmės šalis** - šalis ar teritorija, kurioje įvyko paskutinis esminis, ekonomiškai pagrįstas perdirbimas ar apdorojimas, kaip apibrėžta atitinkamuose muitinės teisės aktuose (SMK 60 str. 2 d. ir SMK deleguotojo akto (SMK-DA) 2015/2446 32 straipsnyje);
- **Gražintos prekės (SMK 203 str.)** - tai prekės, kurios yra išleistos į laisvą apyvartą ir atleidžiamos nuo muitų, nes anksčiau buvo Sąjungos prekės, arba todėl, kad jos buvo iš pradžių eksportuotos kaip Sąjungos prekės, arba todėl, kad jos anksčiau buvo išleistos į laisvą apyvartą, ir kadangi jos atitinka tam tikras sąlygas (pvz., jos yra išleistos į laisvą apyvartą per trejus metus po to, kai buvo anksčiau eksportuotos).

PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCIŅIO MECHANIZMO (PADKM) TAIKYMO SRITIS

- **Importuojamoms Reglamento (ES) 2023/956 I priede** nurodytoms prekėms.
- **Prekių kilmės šalis yra trečioji** valstybė Reglamento (ES) Nr. 952/2013 59 str., kai tos prekės arba pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 256 str. nurodytą laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą iš tų prekių perdirbti produktai importuojami į Sąjungos muitų teritoriją.
- **I priede išvardytoms prekėms**, kurių kilmės šalis yra trečioji valstybė, kai tos prekės arba pagal Reglamento (ES) Nr. 952/2013 256 str. nurodytą laikinojo įvežimo perdirbti procedūrą iš tų prekių gauti perdirbti produktai įvežami į šalia Sąjungos muitų teritorijos esančią dirbtinę salą, stacionarią ar plūduriuojančią struktūrą ar bet kurią kitą valstybės narės kontinentiniame šelfe arba išskirtinėje ekonominėje zonoje esančią struktūrą (Lietuvai neaktualu, nes neturime).

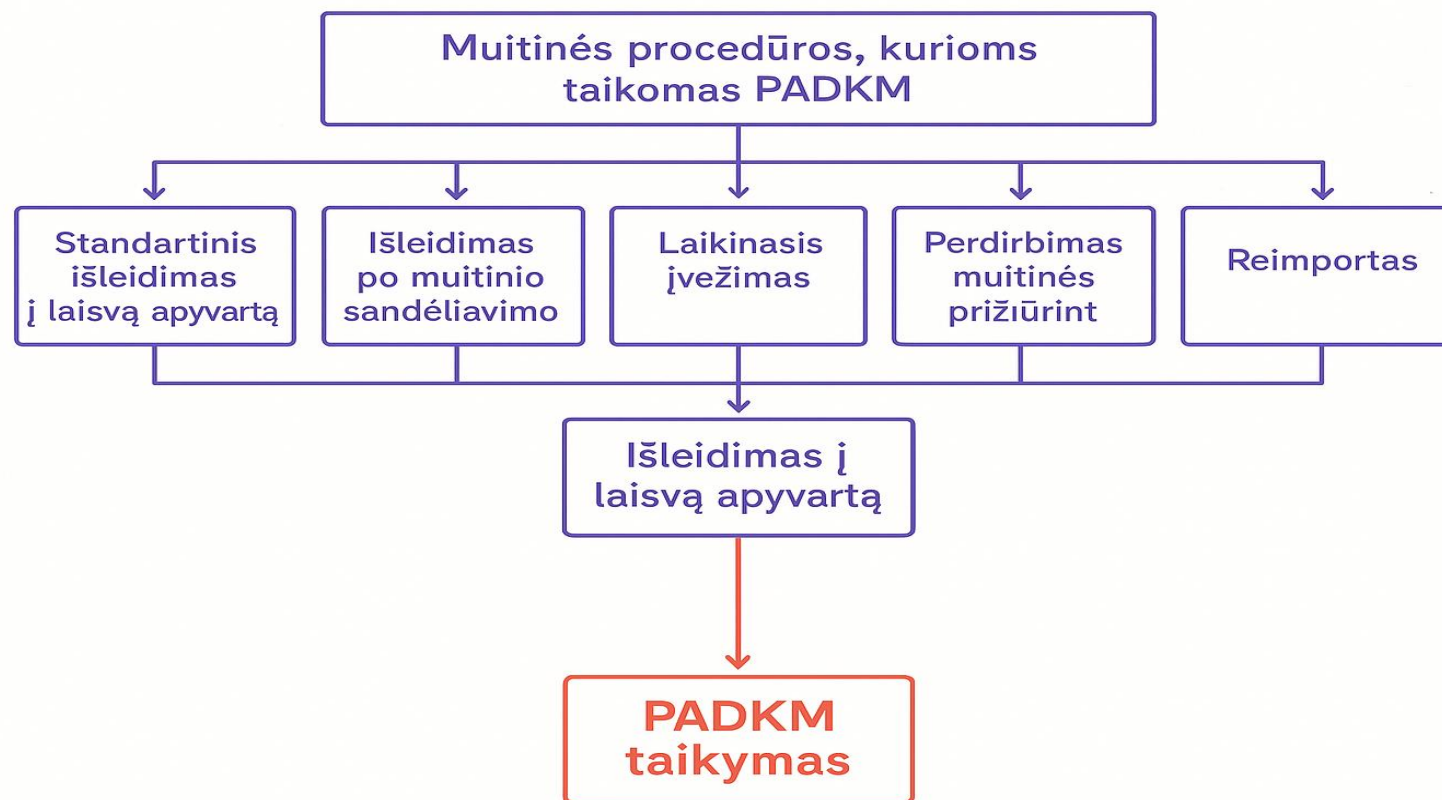
PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCIŅO MECHANIZMO (PADKM) PREKIŲ KATEGORIJS (I PRIEDAS)

- 1. Cementas.
- 2. Elektros energija.
- 3. Trašos.
- 4. Geležis ir plienas.
- 5. Aliuminis.
- 6. Cheminės medžiagos (vandenilis).

PROCEDŪROS,
KURIOMS
TAIKOMAS
PASIENIO
ANGLIES
DIOKSIDO
KOREKCINIS
MECHANIZMAS
(PADKM)

- 01** – Išleidimas į laisvą apyvartą.
- 07** – Išleidimas į laisvą apyvartą su galutiniu naudojimu.
- 40** – Išleidimas į laisvą apyvartą.
- 42** – Išleidimas į laisvą apyvartą ir tiekimas į kitą valstybę narę (su PVM lengvata).
- 43** – Išleidimas į laisvą apyvartą po muitinio sandėliavimo.
- 44** – Išleidimas į laisvą apyvartą po laikinojo įvežimo.
- 45** – Išleidimas į laisvą apyvartą po perdirbimo muitinės prižiūrint.
- 46** – Išleidimas į laisvą apyvartą po laikinojo įvežimo perdirbti.
- 48** – Išleidimas į laisvą apyvartą po muitinio sandėliavimo ir perdirbimo.
- 61** – Reimportas (išleidimas į laisvą apyvartą gražintoms prekėms).
- 63** – Reimportas po laikinojo įvežimo (išleidimas į laisvą apyvartą).
- 68** – Reimportas po perdirbimo muitinės prižiūrint (išleidimas į laisvą apyvartą).

MUITINĒS PROCEDŪROS, KURIOMS TAIKOMAS PADKM

PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCIŅIO MECHANIZMO (PADKM) TAIKOMOS IŠIMTYS

- Jei importuojama prekių, nurodytų Reglamento I pr. mažiau nei 50 tonų per kalendorinius metus. (2025 m. spalio 8 d. (ES) 2025/2083 VII pr.).
- **Vykdančią karinę veiklą** gabenamoms arba naudojamoms prekėms, kaip nurodyta pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 1str. 49 punktą.
- Prekėms, kurių kilmės šalis yra viena iš Reglamento **III priedo 1 punkte** išvardytų trečiųjų valstybių ir teritorijų:

Kilmės šalis - Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija, Šveicarija.

Kilmės teritorija - Biuzingenas, Helgolasas, Livinjas, Seuta, Melilja.

KOMISIJOS
DELEGUOTOJO
REGLAMENTO
(ES) 2015/2446 1
STRAIPSNIO 49
PUNKTO
NUOSTATOS

- **Vykdot karinę veiklą gabenamos arba naudojamos prekės – prekės, gabenamos arba naudojamos vykdot šią veiklą:**
- **a) veiklą, kurią organizuoja arba kuriai vadovauja** vienos ar daugiau valstybių narių arba trečiosios šalies, su kuria viena ar daugiau valstybių narių yra sudariusios susitarimą vykdyti karinę veiklą Sąjungos muitų teritorijoje, **atitinkama karinė vadovybė,**

arba
- **b) karinę veiklą pagal:**

Europos Sąjungos bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP) arba Šiaurės Atlanto sutartį, pasirašytą Vašingtone 1949 m. balandžio 4 d. (NATO).

NUO 2026 M.
SAUSIO 1 D.
TAIKOMI TARIC
DOKUMENTŲ
TIPŲ KODAI
MUITINĖS
DEKLARACIJOSE

- **Y128** – PADKM autorizuoto deklaranto numeris (duomenų elementas 12 03 001 000 arba 12 04 001 000).
- **Y137** – De minimis išimtis (iki 50 t).
- **Y238** – Prašymas gauti įgaliotojo PADKM deklaranto statusą **buvo pateiktas iki 2026 m. kovo 31 d.**
- **Y134** – Prekės, kilusios iš Biuzingeno, Heligolando arba Livinjo.
- **Y135** – Vykdamas karinę veiklą gabenamos arba naudojamos prekės.
- **Y136** – Elektrinė energija, pagaminta, arba vandenilis, kurio kilmės vieta yra valstybės narės išskirtinė ekonominė zona arba kontinentinis šelfas (2 straipsnio 3b dalis; taikoma tik kodams 2804 10 00 ir 2716 00 00).
- **Y237** – EU kilmės prekės.

ASMENYS, GALINTYS ĮGYTI AUTORIZUOTO DEKLARANTO STATUSĄ

- **Importuotojas**, kai pateikia muitinės deklaraciją dėl prekių išleidimo į laisvą apyvartą savo vardu ir savo naudai;
- **Netiesioginis muitinės atstovas**, kai muitinės deklaraciją pateikia netiesioginis muitinės atstovas, paskirtas pagal SMK18 str.; tais atvejais, kai importuotojas yra įsisteigęs už Sąjungos ribų; arba kai netiesioginis muitinės atstovas, turintis **Autorizuoto deklaranto** statusą, **sutiko** atstovauti importuotoją, kai jis yra įsisteigęs ES. **Paskirtas netiesioginis muitinės atstovas turi būti įsisteigęs ES ir atitikti muitinės atstovų sąlygas, nustatytas atitinkamos valstybės narės.**
- ❖ **Pastaba.** Atkreipiame dėmesį, kad Įgaliotojo pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo deklaranto statuso suteikimo taisyklės, patvirtintos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2025 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. AV-187 „Dėl Įgaliotojo pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo deklaranto statuso suteikimo taisyklių patvirtinimo“, yra išdėstytos nauja redakcija.

KAS ATSAKO UŽ PADKM PREKIŲ IMPORTĄ

- Importuotojas, kuris, importuoja prekes savo vardu, pats pateikia muitinės deklaracijas, ir yra pasirengęs prisiimti visas su PADKM susijusias pareigas ir atsakomybę.
- Netiesioginis muitinės atstovas, kuris veikia savo vardu, bet importuotojo naudai, pagal teisės aktus laikomas deklarantu, todėl gali kreiptis dėl PADKM autorizacijos ir ją turėti. Tokiu atveju atsakomybė už PADKM tenka netiesioginiam atstovui, kaip deklarantui.
- ❖ **Pastaba.** Tiesioginis muitinės atstovas. Svarbu aiškiai pabrėžti, kad tiesioginis muitinės atstovas: neturi pareigos gauti PADKM autorizacijos, nes veikia importuotojo vardu ir importuotojo sąskaita, nelaikomas deklarantu savo vardu. Tačiau tiesioginis muitinės atstovas taip pat negali „pakeisti“ importuotojo ir prisiimti jo PADKM pareigų, jei importuotojas pats neturi autorizuoto PADKM deklaranto statuso.

2020 M. SPALIO 9 D. MUITINĖS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSŲ MINISTERIJOS GENERALINIO DIREKTORIAUS ĮSAKYMAS NR.
1B-810,,DĖL MUITINĖS IR REEKSPORTO DEKLARACIJŲ, PATEIKIAMŲ
ELEKTRONINĖMIS DUOMENŲ APDOROJIMO PRIEMONĖMIS IR RAŠTU,
SURAŠYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“

- **16.3.8 Atstovo statuso kodas (3/21)“** - nurodomas deklaracijos bendrosios dalies lygmenyje. Bendrajame administraciniame dokumente duomenų elementas įrašomas laužtiniuose skliaustuose, prieš deklaranto arba atstovo pavadinimą. Pateikiant šį duomenų elementą nurodoma:
 - 16.3.8.1. skaičius „1“, jeigu prekes deklaruoja deklarantas/importuotojas;
 - 16.3.8.2. skaičius „2“, jeigu prekes deklaruoja tiesioginis atstovas;
 - 16.3.8.3. skaičius „3“, jeigu prekes deklaruoja netiesioginis atstovas.

MUITINĖS FUNKCIJOS

- Tikrinti autorizuoto deklaranto statusą importuojant PADKM prekes (Reglamento 4 str.);
- Neleidžia importuoti prekių jokiam kitam asmeniui, išskyrus įgaliotąjį PADKM deklarantą (Reglamento 25 str. 1 d.).
- Teikti informaciją Europos Komisijai dėl importuojamų PADKM prekių (Reglamento 25 str. 2 d.).
- Bendradarbiauja su nacionaline kompetentinga institucija – Aplinkos ministerija – ir Europos Komisija.

NUO 2026 M. SAUSIO 1 D. VYKDANT PATEIKIMĄ DEKLARACIJŲ Į MUITINĖS ELEKTRONINĘ DEKLARAVIMO SISTEMĄ

- Muitinės elektroninė deklaravimo sistema nepriima deklaracijos, jei nenurodyti autorizuoto deklaranto duomenys, nustatyti duomenų neatitikimai arba nepateiktas kitas atitinkamas virtualus dokumentas, pagrindžiantis išimties taikymą.
- Taip pat Muitinė, vadovaudamasi Sąjungos muitinės kodekso 46 straipsnio 1 ir 8 dalimis, 22 straipsnio 1 dalimi bei 188 straipsniu, turi teisę atlikti bet kokią muitinį tikrinimą.

PREKĖMS,
KURIOMS
TAIKOMOS
KITOS IŠIMTYS
NEI NUMATYTOS
REGLAMENTE

Gražintoms prekėms (SMK 203 str.)

PADKM Reglamento nuostatos netaikomos:

Procedūra:

- **6123 - reimportas po laikino išvežimo arba;**
- **6110 - reimportas po eksporto.**

PADKM objektas, nes išlieka EU kilmė.

❖ **Paiškinimas:**

Muitinės procedūra 23 taikoma Sąjungos prekėms ir jos taikymo tikslas yra sugražinti prekes į Sąjungą nepakeistu pavidalu, todėl tos prekės negali būti perdirbtos iš esmės ir yra EU kilmės.

Muitinės procedūra 10 taikoma Sąjungos prekėms eksportuojant į trečią šalį.

Atkreiptinas dėmesys, kad įgyvendinimo laikotarpiu deklaruojantys asmenys privalės įtraukti gražintas prekes, apibrėžtas SMK 203 str., į savo metinę PADKM deklaraciją, tačiau jie turi įvesti „nulis“ už šių prekių bendrąsias įterptąsias emisijas.

GRAŽINTOS PREKĖS, KURIOS YRA PASIENIO ANGLIES DIOKSIDO KOREKCINIO MECHANIZMO (PADKM) OBJEKTAS

- **Gražintos prekės** – prekės, kurioms buvo taikyta laikinojo įvežimo perdirbti procedūra (SMK 205 str.) ir kurios po perdirbimo buvo reeksportuotos iš ES. Vėliau reimportuotos į ES jos gali būti laikomos gražintomis prekėmis pagal muitinės nuostatas.

Procedūra:

- **6131** – Reimportas po reeksporto taikoma, kai prieš tai naudota 3151 procedūra (reeksportas po laikinojo įvežimo perdirbti) Prekės: laikinai įvežtos į ES perdirbti be importo muitų; po perdirbimo reeksportuotos iš ES; vėliau reimportuojamos į ES.
- **4051** – Išleidimas į laisvą apyvartą po įvežimo perdirbti. Prekėms buvo taikyta įvežimo perdirbti procedūra. Po perdirbimo prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą ES.
- ❖ PADKM prekė perdirbama į produktą, kuris nebėra PADKM objektas ir galutinis produktas išleidžiamas į laisvą apyvartą ES (Įgyvendinimo Reglamento 6 str.), nuo 2026 sausio 1 d. importuotojas ar netiesioginis muitinės atstovas turi turėti autorizuoto deklaranto statusą, bei teikti metines ataskaitas apie prekių, taikomų vidaus perdirbimui, kiekius ir įterptąsias emisijas.

PADKM PREKIŲ DEKLARAVIMO KLAIDOS

Viena dažniausių klaidų deklaruojant PADKM prekes – netinkamo Y dokumento kodo pasirinkimas.

- Importuotojai ar deklarantai deklaracijoje dažnai nurodo Y238, nors konkrečiai situacijai turėtų būti taikomas kitas kodas (pvz., **Y237**, susijęs su de minimis išimtimi iki 50 t per metus), arba atvirkščiai. Netinkamo kodo pasirinkimas lemia neteisingą duomenų atvaizdavimą muitinės sistemoje ir vėliau reikalauja deklaracijų tikslinimo.
- Klaida naudojant **Y238** kodą. Deklaruojant PADKM prekes dažnai pasirenkamas Y238 kodas, tačiau nurodomas netinkamas paraiškos numeris arba vietoje jo įrašoma „nereikalaujama“, nors pagal situaciją galiojantis paraiškos numeris yra privalomas. Tokia klaida laikoma deklaravimo neatitikimu, dėl kurio muitinės sistema gali nepriimti deklaracijos arba vėliau reikalingas jos tikslinimas.
- Renkantis **Y128** dokumento kodą, atkreiptinas dėmesys, kad deklarantas privalo turėti autorizuoto PADKM deklaranto statusą. Šis kodas gali būti naudojamas tik tais atvejais, kai deklarantas yra tinkamai autorizuotas, todėl prieš jį pasirenkant būtina įsitikinti, kad statusas yra suteiktas ir galiojantis.

PADKM PREKIŲ DEKLARAVIMO MUITINĖS FORMALUMAI

CBAM (PADKM) taikymo schema importui

Prekių klasifikavimas

Ar prekės patenka į **CBAM (PADKM) taikymo sritį**
> 50 t per ataskaitinį laikotarpį → **privalomas PADKM deklaras.**

PADKM deklaranto statusas.

Igaliotas PADKM deklarantas
(pats importuotojas arba netiesioginis atstovas)
Igaliotas pagal **CBAM reglamento 17 str.**

Dokumentų parengimas muitinei.

BAD

Komercinė sąskaita faktūra

Transporto dokumentai

DV1 (jei taikoma)

Kilmės dokumentai (jei taikoma)

ENS (pagal prekių pobūdį)

Y dokumento kodo nurodymas

Importo deklaracijoje nurodomas
CBAM (PADKM) Y dokumento kodas
(pvz., Y128 ar kitas taikomas)

Atitikties užtikrinimas

✓ Leidimo galiojimas

✓ Duomenų atitiktis **PADKM registrui**

DRAUDIMAI IR APRIBOJIMAI BENDRO POBŪDŽIO INFORMACIJA

Priminimas importuotojams

Primename, kad informacija apie importo draudimus ir apribojimus skelbiama LITAR ir TARIC duomenų bazėse, tačiau jie neturi teisės akto galios, todėl taikymo sąlygas reikia patikrinti galiojančiuose ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Prieš importuojant prekes, rekomenduojama patikrinti joms taikomas netarifines priemones pagal 8 skaitmenų KN kodą, nurodant importo šalį ir procedūrą.

Nuorodos:

LITAR: https://litarweb.lrmuitine.lt/taric/web/main_LT

TARIC: https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=lt

